

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizin tüm bölgelerinde koyun yetiştiriciliği yapılabilmeyle birlikte özellikle Orta ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki coğrafya bu yetiştiriciliğe daha uygun bir yapıdadır. Bu nedenle koyun varlığının önemli bölümü bu bölgelerde yer almaktadır. Eti, sütü ve yapağısıyla bulunduğu bölgesinin ekonomisine önemli bir fayda sağlar.

Ülkemizin tüm bölgelerinde koyun yetiştiriciliği yapılabilmeyle birlikte özellikle Orta ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki coğrafya bu yetiştiriciliğe daha uygun bir yapıdadır. Bu nedenle koyun varlığının önemli bölümü bu bölgelerde yer almaktadır. Eti, sütü ve yapağısıyla bulunduğu bölgesinin ekonomisine önemli bir fayda sağlar.

Koyun beslenmesinde genelde yayla, mera ve tarımsal arazilerden faydalanılması nedeniyle çoban masrafı hariç, ürünleri hemen hemen sıfır besi maliyetiyle elde edildiği için, Allah'ın ülkemiz insanına bahşettiği, zamanında ve süresinde kullanılmadığı zaman hiçbir işe yaramayan otun; ete, süte, yapağıya çevrilmesi ile elde edilen ekonomik fayda sayesinde bölge insanının refahında önemli bir payı olmasına karşılık, son 20 yılda başta bölgedeki terör faaliyetleri nedeniyle kırsalda yaşayan ve bu işle uğraşan köylünün kente indirilerek sektörden uzaklaştırılması, keza Beritan aşireti gibi göçer olarak yaşayıp tüm varlığını koyunculuğa bağlamış olan göçerlerin de aynı nedenle bu sektörden uzaklaştırılarak kentlerde yerleşik düzene geçirilmeleri ve bunun dışında beslenme alışkanlığının değişmesi v.b nedenlerden ötürü **ülkemiz koyun varlığında önemli azalma olmuştur.**

YIL	MERİNOS	YERLİ	TOPLAM
1980			48.630.000
1990	842.000	39.711.000	
2000	773.000	27.719.000	28.492.000
2004	762.696	24.438.459	25.201.155

Yukarıdaki tablonun incelenmesinden de görüleceği üzere son 25 yıllık süreç içerisinde koyun varlığında meydana gelen 23.500.000 baş azalma hayvancılığımız açısından süratle önlem alınarak düzeltilmesi gereken vahimliktedir.

23.500.000 baş koyun bu gün olsaydı ülkemizde bu gün ,Bu miktar koyun varlığından 10 milyon baş erkek kuzu/toklu ile 4 milyon baş deforme koyunun kesime verileceği hesabıyla ve karkas ağırlığının 20 kg ortalaması ile en düşük fiyat olan 7,- YTL/kg üzerinden yılda **1.960.000.000 YTL** eti karşılığı,

Bu miktar koyun varlığından 10 milyonunun sağmal olduğunu düşünerek, 4 ay süre ile sağılması ve günde koyun başına 0,5 lt süt verimi hesabıyla 600.000.000 lt sütün 0,4 YTL üzerinden yılda **240.000.000 YTL** sütü karşılığı,

Yine bu miktar koyun varlığından koyun başına 1 kg yapağı elde edilmesi ve 5 YTL/kg düşünülerek yılda **117.500.000 YTL** yapağısı karşılığı olmak üzere, **TOPLAM 2.317.500.000 YTL**, yada başka bir ifade ;02.11.2006 tarihindeki serbest piyasadaki 1 ABD doları alış kuru olan 1.454 YTL üzerinden değerlendirilecek olduğunda **1.593.879.000 ABD doları** kayıp söz konusudur.

Bu miktarın Allahın ülkemize sunduğu ve son yıllarda değerlendiremediğimiz, oluşmasında hiçbir katkımız olmayan **OTUN** kullanılamaması nedeniyle kaybedildiği basit ama önemli bir gerçektir. Bölgeden 1,5 milyar dolar çekilmesi demek bu bölgeden batıya yapılan göçün en önemli faktörüdür. Metropollerde varoşların daha da büyümesine, ve burada kentsel hizmetlerin maliyetinin artmasına yol açtığı göz önüne alındığında ülke ekonomisinde kaybedilen değer 3, 4 milyar dolara ulaşmaktadır.

AB ülkeleri ve ABD bir zamanlar koyunculuga ve koyun eti üretimine daha az önem verirken son zamanlarda koyun ve keçi etinin sağlık açısından daha yararlı olması ve damak tadının daha güzel olması nedeniyle koyunculuga azami ölçüde önem vermiştir.

Ülkemizdeki Koyunların yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi üretimi, ihracatı, devletin bu öz kaynağımıza sahip çıkması bunun ile ilgili sorunlarının ve çözüm yollarının belirlenmesi, destekleme yollarının araştırılması, idari ve kurumsal yasal düzenlemelerin yapılması, amacıyla İctüzüğün 104. ve 105. maddeleri gereğince ekte yer alan gerekçeye istinaden bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Sergin Toruklu
İST. MV
Cebeli DİNÇER
İstanbul Milletvekili.

Ramazan Kerim ÖZKAN
Burdur Milletvekili

Aylin Nazlıhan
Ank. MV.

İhsan Kalkanlı
Samsun M. V. K.

İhsan Öksüz
İstanbul M. V.

Doğan Şahin
Niğde M. V.
Milletvekili -

Ulma Özen
İstanbul M. V.

Mehmet Ali Edebizler
Hatay M. V.

İlhan Demirel
Bursa M. V.

Ali Sarıbaş
Eskişehir M. V.

Gürkan Akar
Eskişehir M. V.

Enbin Altay
Siyirtne M. V.

Dr. Mehmet Şeker
Görselt M. V.

Ali Serindag
Çarşamba M. V.

Vahit Fındık
Adana M. V.

